

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ

вул. Володимира Антоновича, 70, м. Дніпро, 49006, тел. 770-87-42, факс (056) 770-68-00
e-mail: osvita@adm.dp.gov.ua, <http://www.osvita-dnepr.com>, Код ЄДРПОУ 25927519

Керівникам
інтернатних закладів
обласного підпорядкування,
управлінь, відділів
системи освіти
міських рад,
райдержадміністрацій та
об'єднаних територіальних громад

Про надання роз'яснень

Департаментом освіти і науки облдержадміністрації з урахуванням питань, які надходили від адміністрацій інтернатних закладів області та працівників управлінь, відділів освіти міських рад, райдержадміністрацій та об'єднаних територіальних громад (щодо умов навчання дітей із затримкою психічного розвитку з 2017 – 2018 навчального року в навчально-реабілітаційних центрах та загальноосвітніх закладах (у тому числі дітей дошкільного віку), можливості інклюзивного навчання дітей в інтернатних закладах різних типів тощо), до Міністерства освіти і науки України було надіслано лист від 26.06.2017 № 3482/0/211-17 (копія додається) з проханням про надання роз'яснень із вищезгаданих питань.

Департаментом загальної середньої та дошкільної освіти Міністерства освіти і науки України листом від 24.07.2017 № 2.1-1772 (копія додається) було надано роз'яснення щодо перелічених питань.

Просимо в подальшій роботі враховувати інформацію, викладену в цьому листі.

Додатки: на 5 арк. в 1 прим.

Директор департаменту

О.В.ПОЛТОРАЦЬКИЙ

Філіппенко Олена Іванівна 770 82 59

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ

вул. Володимира Антоновича, 70, м. Дніпро, 49006, тел. 770-87-42, факс (056) 770-68-00
e-mail: osvita@adm.dp.gov.ua, <http://www.osvita-dnpr.gov.ua>, Код ЄДРПОУ 25927519

Департамент загальної середньої
та дошкільної освіти
Міністерства освіти і науки
України

Про надання роз'яснень

З метою якісної організації навчально-виховного процесу для учнів з особливими освітніми потребами Дніпропетровської області відповідно до листів Міністерства освіти і науки України від 10.01.2017 № 1/9-2 «Про сучасні підходи до навчально-виховного процесу учнів з особливими освітніми потребами», від 14.06.2017 № 1/9-325 «Про навчальні плани та організацію навчально-виховного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів» та у зв'язку зі стрімким розвитком інклюзивної форми навчання департамент освіти і науки облдержадміністрації просить надати роз'яснення з таких питань.

1. При багатьох навчально-реабілітаційних центрах області існують дошкільні відділення, у яких є групи із затримкою психічного розвитку у поєднанні з мовленнєвими порушеннями. Як у подальшому організувати роботу таких груп і відділень?

2. У підрозділах спеціальна загальноосвітня школа-інтернат для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку I-III ступенів, деяких навчально-реабілітаційних центрів є перші класи для дітей із затримкою психічного розвитку, де навчаються діти, у яких, так званий, пограничний стан між затримкою психічного розвитку та легкою розумовою відсталістю. Після закінчення першого класу такі діти знов обстежуються, з'ясовується програма навчання. Навчання цих дітей продовжується або в загальноосвітньому навчальному закладі, або в спеціальному за програмою навчання дітей з порушеннями розумового розвитку. Чи можливе функціонування таких класів в умовах навчально-реабілітаційних центрів?

3. Чи можливе інклюзивне навчання у санаторних школах-інтернатах, школах-інтернатах?

4. В області функціонує комунальний заклад «Навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа-інтернат зі спеціальним відділенням для дітей, які потребують корекції розвитку – центр розвитку дитини «Гармонія» Кам'янської міської ради, який щорічно набирає перші класи для дітей з

2
дітей, які потребують корекції розвитку – центр розвитку дитини «Гармонія» Кам'янської міської ради, який щорічно набирає перші класи для дітей з типовим розвитком, для дітей із затримкою психічного розвитку, для дітей з тяжкими порушеннями мовлення, для дітей з легкою розумовою відсталістю та для дітей з помірною розумовою відсталістю. Чи може такий заклад набирати перший клас для дітей із затримкою психічного розвитку? Чи може у цьому закладі у класах для дітей з типовим розвитком бути інклюзивне навчання? Чи може у класі з тяжкими порушеннями мовлення інклюзивно навчатися учень з порушеннями слуху? Чи може у класі для дітей із затримкою психічного розвитку інклюзивно навчатися учень з аутизмом?

Директор департаменту
освіти і науки облдержадміністрації

О.В. Полторацький – О.В. ПОЛТОРАЦЬКИЙ

Ісасва Олена Володимирівна 770 86 92

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Департамент загальної середньої та дошкільної освіти

пр. Перемоги, 10 м. Київ, 01135, тел.(044)481-47-69, факс (044)481-47-69, E-mail: dzsdo@mon.gov.ua

24072017 № 2.1-1772

Департамент освіти і науки
Дніпропетровської обласної
державної адміністрації

На лист департаменту освіти і науки Дніпропетровської обласної державної адміністрації від 26.06.2017 № 3482/0/211-17 департамент загальної середньої та дошкільної освіти надає роз'яснення за відповідними питаннями.

1. Метою навчання та виховання дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку (далі – ЗПР) у поєднанні з порушеннями мовлення, у тому числі тих, які навчаються в групах дошкільних відділень навчально-реабілітаційних центрів (далі – НРЦ), є корекція порушень розвитку у сензитивний період та підготовка таких дітей до навчання у загальноосвітній школі.

Організаційно-правові засади функціонування структурних підрозділів НРЦ визначені Пунктом 2.7 Положення про навчально-реабілітаційний центр (наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 16.08.2012 № 920, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05 вересня 2012 р. за № 1502/21814) (далі – НРЦ). Зокрема, зазначено, що дошкільні відділення НРЦ функціонують на підставі положення про структурний підрозділ, яке розробляється з урахуванням вимог Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003 року № 305. Після здобуття дошкільної освіти діти із ЗПР психічного розвитку у поєднанні з порушеннями мовлення можуть навчатися у загальноосвітній школі або, у разі потреби, у спеціальних класах загальноосвітніх навчальних закладів.

2. У листі Міністерства освіти і науки України 10.01.2017 № 1/9-2 (далі – МОН) «Про сучасні підходи до навчально-виховного процесу учнів з особливими освітніми потребами» (абзац четвертий стор. 1) зазначено, що позиція щодо припинення набору учнів до підготовчого та першого класів спеціальної школи для дітей із ЗПР з 1 вересня 2017 року безпосередньо стосується навчально-реабілітаційних центрів, структурними підрозділами яких є спеціальні школи (школи-інтернати), загальноосвітніх шкіл-інтернатів та спеціальних шкіл-інтернатів усіх видів, у яких функціонують класи для дітей із ЗПР.

Конкретизацію положень згаданого листа містить лист МОН від 12.07.2017 № 1/9-385 «Про навчальні плани та організацію навчально-

реабілітаційного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів у 2017/2018 навчальному році».

3. Для підтримки впровадження інклюзивної освіти, починаючи з 2017 року, у державній субвенції передбачено цільові видатки у сумі 209,4 млн. грн. на додаткові послуги для учнів з особливими потребами інклюзивних та спеціальних класів.

Субвенція спрямовується на надання державної підтримки дітям з особливими освітніми потребами, які навчаються в спеціальних та інклюзивних класах загальноосвітніх навчальних закладів, а саме: дітям з порушеннями зору, слуху, інтелектуальними та іншими порушеннями розвитку. Ці кошти використовуються на оплату видатків, необхідних для проведення додаткових корекційно-розвиткових занять, що визначені індивідуальною програмою розвитку дитини, придбання спеціальних засобів корекції розвитку, навчального обладнання, відповідних наочно-дидактичних матеріалів, що дозволить створити умови з урахуванням індивідуальної потреби кожного учня.

Постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 р. № 88 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами» визначено механізм надання зазначеної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам. У випадку, коли дитина з особливими потребами перебуває у закладі інституційного типу, кошти з державної субвенції на додаткові послуги для неї не передбачені.

Створення інклюзивних класів в інтернатних закладах будь-якого типу суперечить суті інклюзивного навчання, яке полягає у ліквідації соціальної ізоляції (виключення) за умови проживання дитини з особливими потребами у сім'ї.

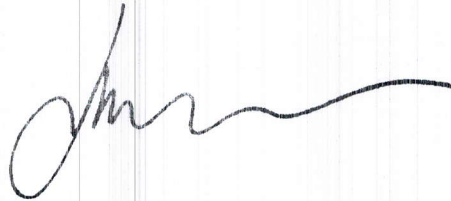
4. На засадах демократизації освітньої політики та реформування системи інституційного навчально-виховного середовища Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 26 жовтня 2016 р. за № 753 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. № 585» (щодо забезпечення права на освіту дітей із ЗПР шляхом їх навчання у спеціальних та інклюзивних класах загальноосвітніх навчальних закладів та відповідну поступову реорганізацію спеціальних шкіл та шкіл-інтернатів для дітей із ЗПР).

Підкреслюємо, що жоден загальноосвітній навчальний заклад інтернатного типу (у тому числі загальноосвітня школа-інтернат у складі навчально-виховного комплексу) не може набирати учнів до підготовчого та першого класів для дітей із ЗПР з 1 вересня 2017 року. Разом з тим, діти зазначеної категорії можуть навчатися в інклюзивних класах або, у разі потреби, у спеціальних класах загальноосвітніх шкіл за місцем проживання.

У класі для дітей з тяжкими порушеннями мовлення, де створені спеціальні умови та спеціальне освітнє середовище для навчання (спеціальні навчальні плани, програми, підготовлені педагогічні кадри, зменшена наповнюваність класу (групи) не може бути організовано інклюзивне навчання, наприклад, для дитини з порушенням слуху. У класі для дітей із ЗПР (у спеціальних умовах) не може бути організоване інклюзивне навчання дитини з аутизмом. У разі, якщо є такі випадки, йдеться про внутрішкільну інтеграцію.

Інклюзивна освіта передбачає навчання дитини з особливими потребами разом з ровесниками у звичайному класі загальноосвітньої школи з включенням у загальноосвітній простір. Саме такий підхід забезпечує оптимальну соціалізацію дітей з особливими потребами, підготовку їх до подальшої інтеграції у суспільство, а також формування у всіх учасників навчально-виховного процесу загальноосвітніх шкіл людяності та співчуття; толерантного ставлення до людей з особливими потребами.

Директор департаменту

Юрій Кононенко

Дмитрієва-Заруденко Ю.В.,
Лабайчук Г.Ф., 481-47-64